

Stiftelsen Jamtli

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2017

Stora satsningar och kanske ett mellanår

År 2017 har för Jamtlis del präglats av två stora byggen, som vid ingången till 2018 är i det närmaste avslutade. Det handlar om bygget av Nationalmuseum Jamtli nära entrén till Jamtli och mycket synligt från Rådhusgatan samt bygget av Jamtlis stugby med 17 småhus mellan Landsarkivet och Jamtli Vandrarhem och synligt från järnvägen och Storsjön. Dessa etableringar ska skapa nya möjligheter och upplevelser i framtiden, men under 2017 har dessa för Jamtliområdet stora byggprojekt naturligtvis mest skapat stök och besvär, men också nyfikenhet.

Antalet besök under 2017 slutade på 189 016 av vilka 50 020 var barn. Jamtli tappade därmed 5 procent besök jämfört med ett normalår, vilket sannolikt huvudsakligen handlar om att Jamtli med byggkranar, lastvagnar, grävskopor och allt vad det nu är inte har framstått med vanlig attraktionskraft. Besökstalet är mot den bakgrunden fullt tillfredsställande.

Vid sidan av de stora byggsatsningarna och allt löpande arbete med fasta och tillfälliga utställningar och program, blev det också tid och plats för färdigställande av 1950-talsmiljön på friluftsmuseet med Banvaktstugan i centrum. Där fick vi till sommaren 2017 också en renoverad Konsumbuss på plats, fylld av attribut som korvar, bröd och konserver. Det blev en succé under Jamtli Historieland med möjlighet att både minnas hur det var när landsbygden skulle ta del av moderna tider samt handla fika och njuta en stund i Banvaktstugans trädgård.

Det infördes som bekant fri entré på statens museer i januari 2016. Jamtli valde att satsa på att vara med, och hade därför under 2016 entréfritt under tio månader och ett något högre pris än tidigare till Jamtli Historieland. Det visade sig tyvärr inte fungera som vi hade hoppats på. Jamtli fick inte väsentligt fler besökare under lågsäsongen och under fem av åtta veckor sommaren 2016 var besökstalet allt för lågt. Jamtli återgick därför till tidigare entrépolicy med lågt pris under cirka 10 månader och ett speciellt Historielandspris under sommaren samt alltid gratis för barn och unga till och med 18 års ålder i vuxens sällskap. Det var härligt att uppleva att Jamtlis gäster under både lågsäsong och högsäsong reagerade positivt och att antalet klagomål över till exempel prinsnivån under sommaren Jamtli Historieland var det lägsta sedan entréreformen med temaparksanspassning år 2012.

Volontärverksamheten på Jamtli växer. Antalet verksamma statister under Jamtli Historieland ökade och samtidigt fortsatte de sedan länge väl etablerade aktiviteterna med kolbullestekning vid evenemang, öppethållande av Café Slalom och tunnbrödbakning i Bakstugan samt mycket annat i regi av Jamtlis Gynnare. Konstutställningar planeras och produceras i nära samarbete med Jämtlands läns konstförening och flera andra frivilligorganisationer engageras under året i olika projekt. Inte minst har Jamtli inlett ett samarbete med Hej främling, Östersundshems Innanförskapsakademi och Östersunds kommun kring unga människor med flyktingbakgrund. Genom deltagande i nordiska och europeiska projekt utvecklas och stärks volontärverksamheten, liksom genom ett nära samarbete med kollegor på exempelvis systemmuseet Beamish i England.

Regional verksamhet och dotterbolagen

Stiftelsens omfattande rådgivningsverksamhet inom arkeologi och byggnadsvård har fortsatt i hela Jämtland och Härjedalen. Inventeringar och undersökningar har tillsammans med handledning av hantverkare genomförts som uppdragsverksamhet. De populära After Work-programmen som planeras och arrangeras i samverkan med Landsarkivet och Föreningsarkivet webb-tv-sänds ut i länet och kan upplevas i realtid på tio andra platser i länet.

I det dagliga pratar vi om "Jamtlifamiljen", med vilket avses Stiftelsen Jamtlis egen verksamhet plus verksamheten i de fyra dotterbolagen samt hos Jamtlis Gynnare. De tre regionala dotterbolagen – Härjedalens Fjällmuseum i Funäsdalen; Jämtland Teknikland i Optand och Världsarv Ragundadalen – löser på olika sätt viktiga regionala uppdrag för stiftelsen och naturligtvis med stiftelsens stöd. Genom att det är egna juridiska personer skapar det goda förutsättningar för att uppdragen kan lösas i samarbete med andra aktörer. Det har visat sig vara ett mycket lyckosamt sätt att jobba och vi är stolta över dessa våra verksamheter! Inte bara är verksamheten respekterad av de tre bolagens hemkommuner, det finns dessutom ett mycket bra och konstruktivt samarbete mellan stiftelsen och övriga delägande lokala intresseföreningar.

Under 2017 har två potentiella satsningar i nya regionala bolag diskuterats med respektive kommun och andra intressenter. Det handlar om Åre kommun där vi har ett gemensamt intresse att samla kraft kring kulturavet i särskilt Åre och se hur vi kan aktivera intresse och attraktionskraft för både lokalbefolkningen och turister. Det finns få platser mer lämpliga än Åre för att berätta och visualisera turismhistoria med utgångspunkt i fjällupplevelser. Det andra regionala intresset finns i Bergs kommun, där Jamtli ser på möjligheten att skapa mer intresse för Storsjöodjuret som ett spännande etnologiskt fenomen. Stiftelsens syn på saken är att Storsjöodjuret förtjänar att ha en fastare hemvist, där det dessutom kan medverka till regional utveckling. Fortsättning följer under 2018!

Under 2016 lyckades det att få Stiftelsen Jamtlis första franchiseavtal i hamn och i maj 2017 öppnades Jamtli öppna förskola i Ström. Förskolan fungerar som en filial till Jamtli Öppna förskola genom ett nära samarbete mellan Strömsunds kommun, Ströms hembygdsförening och stiftelsen. Första säsongen gick väldigt bra och framför allt blev initiativet väldigt positivt emottaget av föräldrarna. Jamtli ämnar nu se närmare på möjligheten att sprida denna typ av samarbete till andra hembygdsgräddor i Jämtland-Härjedalen.

Stiftelsen Jamtlis fjärde dotterbolag är NCK, eller egentligen The Nordic Centre of Heritage Learning & Creativity. Tillsammans med tio andra museer och arkivinstitutioner i Norden och Baltikum äger stiftelsen detta lilla företag. I mångt

och mycket har NCK blivit en spjutspets, och man arbetar i det spännande fältet mellan forskning, politik och praktik. Utvecklingsprojekten är många, Jamtli deltar i flera av dem och säkerställer på så sätt att det som utvecklas inom kulturarvs- lärande dels är effektivt, dels är politiskt efterfrågat på nivån från UNESCO via OECD och EU till Sverige och vår egen region. Som bonus blir Jamtli mer och mer känt i världen.

Stiftelsen har under 2017 planerat ett förslag hos övriga delägare av NCK om att ta in ytterligare delägare. NCK har i dag delägare i Norge, Danmark, Sverige och Litauen, men vill gärna komplettera dem med delägare från övriga Norden och Baltikum. Dessutom skulle det stärka NCK att få intressenter från konstmuseisidan och arkiv.

Organisation och ekonomiska utmaningar

2017 blev ett relativt lugnt år i stiftelsens ledning jämfört med året innan, men helt lugnt blev det inte. Under hösten rekryterades ny VD för NCK samt forskningschef och internationell samordnare för stiftelsen – samtidigt som bara en av fyra medarbetare på NCK hade mer än ett års erfarenhet inom företaget.

Stiftelsens ekonomiska situation vid utgången av 2017 präglas av att de stora byggprojekten med konstmuseiflygel och Jamtlis stugby dels har blivit dyrare än ursprungligt budgeterad, dels att de lägger en likviditetsmässig press. Stiftelsen har beslutat att här och nu finansiera byggprojekten med banklån, som finansieras genom hyresintäkter, genom ökade driftinkomster när Nationalmuseum Jamtli öppnar samt genom därtill hörande ökade årsanslag från kommun och region.

Den långsamma, men mycket viktiga processen som ska göra stiftelsen lite mer till ett företag med bevarande av den institutionella politiska legitimiteten, fortsätter att ta värdefulla kliv framåt genom att Jamtli bland annat har en samordnande funktion för ett regionalt Branschråd för kulturella och kreativa näringar, genom utveckling av konkreta affärsplaner för delar av Jamtlis verksamhet samt genom utveckling av avtalen om medfinansiering i samband

med Nationalmuseum Norr-projektet till långsiktiga partnerskapsavtal. Under 2017 har fler ursprungliga medfinansieringsavtal, där stiftelsen tog emot direkta bidrag till bygget av Nationalmuseum Jamtli omförhandlats och utvecklats till långsiktiga samarbetspartneravtal, där parterna i samråd kommer fram till vad som ska bli framtida satsningar. Lite förenklat kan man säga att från att upplevas som en offentlig institution (vilket stiftelsen faktiskt aldrig har varit!) upplevs Jamtli ständigt mer som ett företag med starkt folkligt engagemang. Det bär vi med oss i det under 2017 inledda arbetet med att ta fram en strategiplan för perioden 2019-2022, där det kommer att bli tydligt att stiftelsen strävar mot att bli en europeisk förebild för nya affärsmodeller för kultur.

Henrik Zipsane
Landsantikvarie

1. Europeisering

Stiftelsen Jamtli ingår i europeiska nätverk och för såväl utveckling som kunskapsuppbyggnad inom stiftelsens hela verksamhetsområde är samverkan genom exempelvis projekt av stort värde. Stiftelsen Jamtli och/eller dotterbolagen deltar dessutom i en rad internationella, europeiska och nordiska sammanslutningar: International Observatory PASCAL (advisory board); NEMO – Network of European Museum Organisations (företräder AEOM); AEOM – Association of European Open Air Museums (president); LLOAM – Lifelong Learning in Open Air Museums (ordförande); EMA – European Museum Academy (ledamot); Luigi Micheletti Foundation (jurymedlem) och Nordisk FRI (deltar).

Arbetet med minnesstimulering är grunden i Erasmus Plus-projektet "Active Ageing and Heritage in Adult Learning" (AHA), som avslutades under året och som givit goda resultat. Projektet har bedrivit metodutveckling för bättre kvalitet i minnesstimuleringsaktiviteter samt skapat kurser för anhöriga och vårdpersonal som arbetar med personer med demens. Stiftelsen har även under år 2017 deltagit i projektet "HETYA" (Heritage training for young adults), ett Erasmus Plus-projekt som leds av kolleger i Livorno i Italien och med partners från Norge och Bulgarien. Under 2017 har genomförts utbildningar genom resor mellan länderna för Neets, ungdomar utanför arbete och studier samt för handledare på de museer som ingår i projektet. Jamtli deltar även i Erasmus Plus-projektet "REHAC – Reinventing Europeans through History, Art and Cultural Learning", som leds av EURACADEMY i Grekland och som syftar till att bidra till att skapa nya lärandemetoder för organisationer och personer som arbetar med integration eller flyktingar att använda kulturella uttrycksformer i sitt arbete. På nordisk nivå har arbetet med att utveckla volontärverksamheten fortsatt genom projektet "Level Up", finansierat av Nordplus vuxen.

Nomineringen av Överhogdalsbonaderna till UNESCO:s Världsminne lista har lämnats in.

När det gäller möjligheterna att skapa ett europeiskt forskningsprojekt kring Överhogdalsbonaderna genom en så kallad strontiumisotop-analys upprätthåller

Jamtli kontakterna med forskarna, men avvaktar att metoden utvecklas så att säkrare resultat kan erhållas.

Jamtli har därtill deltagit i Jämt-Trönderska föreningen Armfeldts karoliners arbete på temat fred och konflikt. Syftet är att med utgångspunkt i Armfeldts fälttåg 1718 markera 300-årsminnet med aktiviteter som lyfter fram den Jämt-Trönderska gemensamma historien av krig och fred. Ansökan om ett Interreg-projekt (Fokus fred) inlämnades under år 2017 och blev glädjande beviljad, vilket innebär arbetsinsatser och goda möjligheter till fördjupning i konsekvenserna av inte bara fälttåget i sig utan av krig och konflikter generellt. Skolprogrammet "Karoliner och konflikter" för årskurs 6 genomfördes på Jamtli i februari-mars inom ramen för Skapande skola och fick goda omdömen från de 34 deltagande klasserna.

Genom utbyte med andra länder i Europa skapar Stiftelsen Jamtli kompetensutveckling och kvalitetshöjning för medarbetarna, vilket är ett av verksamhetsmålen. Jobbskuggningsprojektet "Sharing and Learning" (inom Erasmus Plus) fortgick och avslutades med fina resultat under år 2017. Därmed har 15 av Jamtlis medarbetare besökt Welsh Museums för skuggning av kollegor där och 15 medarbetare från Wales har inom ramen för samma utbyte varit på Jamtli.

2. Miljö och energi

Att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling är väsentligt för Stiftelsen Jamtli. Som ett led i detta arbetar Jamtli brett med olika insatser för att minska energiförbrukningen och öka miljömedvetenheten. Jamtli har höga miljömål för sin verksamhet och hållbarhetsperspektivet återkommer i verksamhetens alla led. För att följa utvecklingen på det området är Jamtli medlem i det klimatråd som inrättats av Länsstyrelsen för åren 2015-2020. Jamtli är också medlem av Upphandlingskontoret, i alla upphandlingar ingår således miljömässiga och ekologiska perspektiv.

Arbetet med att successivt byta ut utställningsbelysningen mot LED-armaturer har fortgått liksom att elbil/elcykel används för dagliga budtransporter. Utställningssektionen har som alltid arbetat aktivt med att återbruka utställningsmaterial. I den dagliga verksamheten används och sprids miljövänliga och historiska arbetsmetoder av såväl Jamtlis jordbruk som praktiskt i arbetet med Jamtlis kulturhistoriska byggnader. Interreg-projektet "Trä- och traditions-hantverk" har fortlöpt med en rad insatser på Jamtlis kulturhistoriska hus, aktiviteter och kurser. Utgångspunkten för projektet är historiska arbetsmetoder och traditionellt hantverk. Kurser i byggnadsvård har fortsatt anordnats för länets hembygdsföreningar. Medarbetare från Jamtli har dessutom medverkat till Mittuniversitets utbildning i ekobygg.

Jamtli driver och utvecklar skolprogram med miljö- och energiteman. Som tidigare erbjuder lek och lär-anläggningen "Barnens Energilek" en pedagogisk inlärningsmiljö. Under året har förbättringar av anläggningen fortsatt med ekonomiskt bidrag från Jämtkraft. Programmet "Lek med energi" har där genomförts för förskoleklasser. En fortsättning av det mer avancerade programmet "Energikampen", som saknar finansiering sedan Skapande skola-bidraget tagit slut, planeras genomföras under 2018 efter sponsring från Jämtkraft. Öppna förskolan har under året samarbetat med projektet "Fjällkunskap" om att skapa program kring renskötsel.

Vårmarknaden har fortsatt fokus på hållbar utveckling och är ett av länets mest välbesökta arrangemang på detta tema. Årets marknad drog drygt 5400 besökare

och hade humorgruppen Klungan som ett nytt dragplåster. Samtliga föredragshållare hade ett innehåll som grundade sig inom temat hållbarhet. Arbetet med ökad samverkan pågår. Som tidigare samarbetar Jamtli med Hushållningssällskapet och Interreg-projekten "Fjällkunskap" respektive "Trä- och traditionsantverk". I samverkan med Studieförbundet vuxenskolan erbjuds även kurser och prova på. Initiativ har slutligen tagits med en rad företagare i syfte att på sikt utvidga Vårmarknaden med en friluftslivs-del.

Strävan efter ett ekologiskt och närproducerat matutbud i Jamtli kafé har fortsatt och detta utbud har ökat. Samarbetet med Jämtlands läns gymnasiums restaurangskoleelever fortgår. Arbetet mot större variation och anknytning till Jamtlis program har inletts.

3. Tillgänglighet, hälsa och livslångt lärande

Att tillgången till kultur och kulturupplevelser är viktig i människors vardag och i det livslånga lärandet, är en utgångspunkt i Stiftelsen Jamtlis verksamhet. Liksom flera undersökningar har visat har tillgången till kultur även inverkan på människors hälsa, på Jamtli ser vi detta i praktiken. Jamtli arbetar aktivt för att nå ut till alla åldrar och att vara en del i det livslånga lärandet och därigenom för ett hälsosamt liv. Särskilt prioriterade är grupperna barn och ungdom, unga vuxna, invandrare och den åldrande befolkningen.

Det regionala strukturfondsprojektet "Nationalmuseum Norr. Adderat värde genom konstupplevelser i världsklass" syftar tillsammans med affärsutveckling och bygget av ett konstmuseum också till att sänka trösklarna för deltagande i konst- och kulturupplevelser. Inom ramen för projektet är det ett särskilt mål att bredda målgruppen för museibesök och att nå museiovana samt att låta konsten blir ett tydligt medel för exempelvis integration och språkträning. Inom ramen för strukturfondsprojektet anställdes under året en konstpedagog och en kommunikatör/programläggare, för ytterligare utvecklingsarbete och förberedelser för den kommande permanenta verksamheten som kommer att bedrivas under namnet Nationalmuseum Jamtli. Som både en test och som en förberedelse för vad som komma skall hyrdes utställningen "Öga mot öga" in. Utställningen är producerad av Nationalmuseum och Folkets hus och parker och är avsedd för att vandra. Till den utställningen skapades konstpedagogiska och andra program och åtskilliga var de skolklasser och andra grupper som under hösten bokade in sig i utställningen.

I samverkan med Jämtlands läns konstförening (JLK) har "Glimtar ur konstsamlingen" arrangerats entréhallen liksom korta så kallade Konstpauser vid lunchtid vissa onsdagar. Det är ett uppskattat, men måhända inte alltid så välbesökt, arrangemang. I samverkan med Östersundshem anlätade Jamtli under år 2017 Jämtlands Kulturkompani för att projektleda den innehållsliga verksamheten i Jamtli Exercishall och det gjorde de med bravur. Det blev ett fint årsprogram med varierade inslag som sommarens utställning "Debut" som bottnar i litterära debuter och som innehöll många kreativa och interaktiva delar;

höstens separatutställning med konstnären Rolf Karbelius i helfigur samt senhöstens Allan Edwall-program.

Jamtli har fortsatt fungerat som en regional resurs i samlings- och föremålsärenden. Migreringen av samlingsdatabasen till Sofie 8 slutfördes under slutet av 2017. Arbete med bland annat licensmärkning av foton pågår för närvarande. Sofie 8 kommer att öka den digitala tillgången till Jamtlis arkiv- och föremålssamlingar, på samma sätt som systemet "Therefore" som används för Ämbetsarkiv och Diarium. Kulturarvs-IT-projektet med externt anslag från Riksantikvarieämbetet har fortlöpt under året och som tidigare år med den äran bidragit till goda resultat inom föremålsregistrering/-digitalisering. Det är ett mycket lyckat projekt avseende social inkludering, social rättvisa och regional utveckling. Med expeditionen till Jamtlis samlingar i Landsarkivets lokaler fortgår en nära samverkan mellan parterna kring programverksamhet, bland annat de populära After Work-programmen.

Jamtlis kulturmiljövårdsarbete når med såväl uppdragsverksamhet som i projektform hela länet. Allmänhet och det offentliga har engagerat Jamtli för rådgivning och olika antikvariska uppdrag. Även genom Kommunantikvarien i Härjedalen bedrivs arbete inom kulturarv och kulturmiljö. Inom Interreg-projektet "Trä- och traditionsantverk – gränslös byggnadsvård" har kunskap om hantverk och antikvariska förhållningssätt spridits genom en rad olika kurser och samarbeten. Förutom att det rent konkret resulterat i åtgärder på Jamtlis kulturhistoriska hus, har man exempelvis byggt en bågstångskåta i Funäsdalen. Vidare har Jamtlis kulturmiljöpersonal, i samarbete med Gaaltije, Tåssåsens sameby och Länsstyrelsen i Jämtlands län, rekonstruerat en sydsamisk vinterkåta i Glen.

I arbetet med att nå barn och barn tillsammans med vuxna fortsätter Jamtli att erbjuda fri entré för alla mellan 0 och 18 år och att skapa barnanpassade utställningar, program och lek- och läranläggningar. När det gäller skolan har Jamtli fortsatt satsningen på skolanpassade utställningar och ser tillbaka på ännu ett mycket välbesökt år. Sammanlagt har Jamtli gästats av 444 skolklasser och

förskolegrupper med 9045 deltagare, vilket är i nivå med föregående års goda resultat. Utöver skolbesök på plats på Jamtli har museet erbjudit uppsökande skolverksamhet ute i länet och härigenom nått ytterligare 43 skolgrupper med 1063 deltagare. Nya pedagogiska program har under året utvecklats i anslutning till de tillfälliga utställningarna "HÅRresande!" och "Öga mot öga".

Skapande skola-programmen har varit fortsatt välbesökta men något färre i år då den godkända programperioden gått ut för några av Jamtlis skolprogram. Drygt 80 skolklasser har dock sammanlagt deltagit i programmen "Vargbröder", "Örat hör och händerna gör", "Tidsresor" och "Krig och konflikter". Några klasser har också bokat programmet "På flykt" inom Skapande skola, men till största delen har skolorna här prioriterat att bekosta detta program med egna medel. Jamtli är en aktiv part i Regionalt kulturforum där man bland annat samarbetar kring olika Skapande skola-program. Tillsammans med biblioteket och arkivet planeras nu inför ett nytt skolprogram kring en bok om andra världskriget där både Jamtli och biblioteket samarbetar. Nya Skapande skola-program kring konst förbereds inför öppnandet av Nationalmuseum Jamtli.

Öppna förskolan har fortsatt haft goda besökssiffror. 4789 personer har deltagit i den öppna verksamheten och dessutom har det arrangerats en rad så kallade tidskutt, tidsresor och energilek för grupper. Den 14 maj invigdes Jamtli Öppna förskola i Strömsund. Jamtli har här som en del i det regionala uppdraget hjälpt Strömsunds kommun och hembygdsföreningen att skapa en filial till Jamtlis öppna förskola. Projektet har fått mycken uppskattning och Jamtlis pedagoger lägger löpande tid på att utbilda personalen i Strömsund och att kvalitetssäkra verksamheten. Under hösten startade ett nytt projekt i syfte att skapa fler lek- och lärmiljöer.

Historieland hade fortsatt ett rikt utbud av tidsresor, scenshower och aktiviteter för barn. I år har 274 barn deltagit som "Barn för en dag" i verksamheten. En helt ny lekmiljö har skapats i den nya Konsumbussen som rekonstruerats och inretts under året. Ytterligare förbättringar har gjorts i Barnens energilek och en rad enkla lekinslag har byggts för lek på egen hand. Ett stort projekt har också startat under året i och med att Jamtli påbörjat bygget av en helt ny lekingång till

Nationalmuseum Jamtlis utställningssal. Ansökningar om ekonomiska bidrag till bygget har skickats till Boverket och Allmänna arvsfonden.

För gruppen unga har Jamtli som förut erbjudit attraktiva feriearbeten i samarbete med Östersunds, Krokoms och Bräcke kommuner. Cirka 200 ungdomar har fått arbete under sommaren på detta sätt. Jamtli fortsätter också att ta emot och inspirera unga vuxna genom att erbjuda tillfällen till exempelvis olika typer av praktikplatser.

För seniorer har Jamtli i samarbete med Landsarkivet och Föreningsarkivet erbjudit de populära After Work-programmen, i vilka över 2000 personer har deltagit. Jamtli har dessutom genom webb-TV-sändning till Folkets Hus i Bräcke, Härjedalens fjällmuseum i Funäsdalen, Församlingshemmet i Hede, Folkets hus i Strömsund, Magneten i Krokoms, Träffpunkten i Myrviken, Offerdals hembygdsförening, Åre bibliotek, Rödöns bygdegård, Svegs bibliotek och Centrumhuset i Hammarstrand gjort det möjligt för fler att ta del av programmet. I samarbete med Östersunds kommun och PRO arrangerades sommartid de sedvanliga pensionärsträffarna "Tisdagsdax" som avslutades med ännu en välbesökt "Alla pensionärers dag", som i år fick 2050 besökare. Verksamheten med minnesstimuleringsprogram har i samarbete med Vuxenskolan genomförts på äldreboenden vid åtta tillfällen. Fortbildningsdagar för anhöriga och vårdutbildningen för dementa har genomförts inom ramen för projektet AHA.

Ett särskilt mottagande av invandrare uppnås genom samarbete med Lärcentrum och Primrose AB om att ta emot SFI-grupper på Jamtli. Grupperna får bekanta sig med kulturarvet och träna språk under aktiva program tillsammans med Jamtlis pedagoger. 52 grupper har tagits emot. För förberedelseklasser (nyanlända elever) har ett nytt introduktionsprogram erbjudits. I Jamtli Öppna förskola har invandrarkvinnor tagits emot inom ramen för ett projekt som drivits av Integrationservice i Östersunds kommun.

Jamtli verkar för social inkludering och integration, och praktikanter av olika slag välkomnas löpande i många skilda former. Jamtli erbjuder också möjligheter till

rehabilitering för skilda grupper. Alla dessa socialt inkluderande verksamheter beskrivs närmare under verksamhetsmål 5.

Vid sidan av de specifikt utpekade fokusgrupperna ovan når Jamtli förstås även ut till en bred allmän publik i blandade åldrar med program, evenemang och utställningar. En överblick över Jamtlis besökssiffror, större evenemang och utställningar ges tydligare under redovisningen av verksamhetsmål 4 samt vad gäller programmen i bilaga 1.

Det fortlöpande arbetet med att förbättra tillgängligheten pågår kontinuerligt. De historiska miljöerna i friluftsmuseet har filmats för att digitalt skapa tillgänglighet till mindre lättillgängliga hus. Under sommaren genomfördes med Brukarrådets hjälp en utvärdering av hur detta fungerade i en testversion av smartphoneguidning. Arbetet beräknas slutföras under 2018. Ytterligare en tillgänglighetssatsning är de anpassade dräkter som sytts till rullstolsburna besökare som vill fotografera sig i Oscar Ohlsons ateljé. För att öka tillgängligheten till Jamtli Öppna förskola erbjuds informationsblad på fyra invandrarspråk och engelska.

Jamtli arbetar även på annat sätt med att förbättra bemötandet och servicen. Interna bemötandediskussioner hålls och ämnet tas årligen upp vid utbildningar av säsongsanställda och andra nykomna medarbetare. Jamtli Kafé strävar efter att erbjuda ett matutbud som passar mångfalden av besökare, oavsett allergier eller religiösa övertygelser exempelvis. En lathund med innehållsdeklarationer och en lista med matalternativ uppdateras löpande.

Jamtli är en del av den svenska friluftsmusei-sammanslutningens pedagogiska temagrupp, och deltar även i Riksförbundet Sveriges Museers museipedagogiska strategigrupp.

Jamtlis volontärer har under året till största delen bestått av Jamtlis Gynnare. Av deras 318 medlemmar har 126 personer varit aktiva i Jamtlis verksamhet. Gynnarnas medlemstal har ökat jämfört med föregående år. En förklaring kan vara intresset för Nationalmuseum Jamtli. Utöver Gynnarna har cirka 15 personer från Jämtlands läns konstförening varit aktiva som volontärer. Fältjägarföreningen

har också engagerat omkring 15 personer som volontärer för öppethållande av Daggtorpet. Ett tiotal övriga volontärer, från Navigatorcentrum samt enskilda personer har också engagerats, bland annat som statister samt vid evenemang. Sammanlagt har volontärer gjort nära 6 500 volontärtimmar på Jamtli.

För att utveckla volontärverksamheten kvalitativt och kvantitativt har Jamtli arrangerat så kallade Bonusdagar, ett utbildningsprogram för volontärer. Under 2017 har arrangerats åtta träffar som givit deltagarna ökade kunskaper i bemötande, historiskt tilltal, dräkthistoria, drama med mera. Tack vare träffarna har fler volontärer lockats att vara statister i verksamheten. I Volontärverkstaden har Jamtlis Gynnares textilgrupp haft månatliga träffar.

Volontärrekvisitasamlingen har förstärkts och kläder har märkts upp och lagats. Flera volontärer har också sytt egna historiska plagg.

Under Historielandssäsongen förstärktes statistmedverkan genom ett antal nya verksamheter. Utöver träffar varje tisdag med prostinnans syförening i Brygghuset 1895 samt husmoderträff och namnsdagskaffe i Per Albin-torpet 1942 har arrangerats två stickjuntor i Banvaktstugan 1956 samt en träff tillsammans med Jämtlands Bridgeklubb i Pensionärlägenheten 1975. En mycket uppskattad historisk modevisning genomfördes också där ett tjugotal statister medverkade med kläder från vikingatid till 1980-tal. Sammanlagt har ett 40-tal statister medverkat under sommarsäsongen.

Jamtli har under året genom projektet "Level Up" studerat volontärverksamhet vid museer i Norden. Enkäter och intervjuer har genomförts. Projektet har resulterat i större kunskap om volontärverksamhet i museer samt nya kontakter på området.

För att stärka kunskapen och ge den vetenskaplig grund bedrivs forskning i mindre skala på Jamtli. Forskning har genomförts kring konstsamlingars sociala funktion och betydelse för kulturhistoriska museer, vilket förmedlats genom föredrag. Dessutom har artiklarna "Friluftsmuseer i ett nytt Europa", "Investing in Intercultural Dialogue at Jamtli" och "Learning to feel well at Jamtli Museum: A case study" publicerats. I "Jämten 2018" medverkade flera av Jamtlis

medarbetare med populärvetenskapliga artiklar i olika ämnen, inte minst rörande Karl XII:s karoliner.

4. Kultur och kreativa näringar

Under 2017 har Jamtli någorlunda upprätthållit sitt besökstal och kunde räkna in omkring 190 000 (189 016) besökare, trots att museiområdet till stor del varit en byggarbetsplats med uppförandet av Jamtlis stugby och konstmuseet för verksamheten Nationalmuseum Jamtli.

Jamtli strävar efter en allt högre grad av egenfinansiering och att hitta givande samarbeten som kan skapa mervärden för våra besökare. Viktiga insatser på detta område är strukturfondsprojektet ”Nationalmuseum Norr. Adderat värde för konstupplevelser i världsklass” och genom anställningen av en affärsutvecklingschef har kontakterna med näringsliv och besöksnäring stärkts. Ett viktigt led i verksamheten är marknadsföringen som under 2017 fortsatte satsningen mot sociala medier som fungerat väl med stor spridningseffekt, fin kommunikation och dessutom verkat kostnadseffektivt. Jamtli är nu aktiv både på Facebook och Instagram samt att TripAdvisor uppmärksammas mer i den interna verksamheten. Tilltalet i marknadsföringen är ständigt på agendan. För att bättre nå ut, och för att – viktigast av allt – uppfylla de tillgänglighetskrav som ställs, upphandlades under året en ny webbplats för Jamtli, som lanseras under januari 2018. Stort internt arbete har lagts ned på webben och alla avdelningar har blivit involverade.

Evenemangsåret inleddes som tidigare år med några större evenemang som planerats för att skapa attraktioner under den mest lågfrekventa besöksdelen av året. Närmare 1000 personer sammanlagt besökte dels det vinterkalla ”Karolinervinter”, då karolinernas dödsmarsch 1718 levandegjordes med hjälp av en stor mängd gästande militärföreningar, och dels årets version av ”Förtrollat”, ett värmande evenemang som väckte utställningarna till liv med hjälp av aktörer. Till vinterevenemangen bidrog också Jamtlis Gynnare med sin ”Vinterfest”, en dag då närmare 500 personer deltog i barnskidlopp och vinterlek.

Vårens höjdpunkt var Vårmarknaden i maj som på temat hus, hantverk och trädgård lockade drygt hundra utställare och drygt 5 400 besökare. Marknaden arrangerades för tionde året i rad tillsammans med Hushållningssällskapet och

bjöd på sedvanlig underhållning, hantverk och inspirerande föreläsare. Nationaldagsfirandet i juni blev som vanligt mycket välbesökt med nästan 8600 besökare och en stor mängd deltagande organisationer/föreningar. Årets midsommarfirande roade cirka 4200 besökare som på traditionellt vis dansade in sommaren runt stången.

På utställningssidan inleddes året med täta skolvisningar av utställningen "Rajden går – renskötsel då och nu" som öppnade året innan. I mars invigdes "Catherine Froy – artist in residence" som blev ett spännande möte mellan konstpubliken och konstnären som arbetade på plats i utställningen. Lite längre fram på våren öppnade "HÅRresande!" – en utställning om hår och hårmode. Denna utställning arrangerades i samarbete med Storsjögymnasiets frisörlinje och eleverna bidrog både med en rad programaktiviteter och de friserade huvuden i historiska frisyrier som ställdes ut. Strax innan sommarsäsongen öppnade slutligen konstutställningen "Laura, Greta, Kerstin, Agneta – konst genom fyra generationer". Här fick besökarna en spännande inblick i kvinnligt konstnärskap under nästan ett århundrade.

Jamtli huvudsäsong under de åtta Historielandveckorna blev åter välbesökt. Drygt 50 000 personer besökte Jamtli och tog del av rollspelen i de historiska miljöerna. Kvalitetsmässigt håller Jamtli fortsättningsvis en mycket hög nivå och besöksenkäten ger fortsatt toppbetyg till verksamhetens innehåll, utbud och bemötande. "Det moderna samhället" och "Fem myror-parken" hör alltjämt till storfavoriterna, men även mycket annat och då inte minst rollspelet och barnaktiviteterna uppskattas högt. Nytt för året var den färdiginredda Konsumbussen nere vid Banvaktstugan 1956. Här kunde nostalgikern njuta av att återse tidstypiska varor och även köpa glass, godis och fika. Nytt var också en ökad rörlighet på området genom uppdykande aktörer och fler statister.

Som alltid deltog en rad externa samarbetsparter i sommarens verksamhet. Tillsammans med Östersunds pensionärsorganisationer, Mica och Östersunds kommun genomfördes fem

tisdagsarrangemang med omkring 1000 deltagare. Som avslutning arrangerades "Alla pensionärers dag" med Sten och Stanley som huvudartister, vilket lockade 2050 besökare. Daggtorget och "Det moderna samhället" (1975) bemannades med hjälp av militärföreningar, Spelmansförbundet förlade sin spelmansstämma till Jamtli och veteranklubbar för moped och bilar besökte Jamtli. Dessutom arrangerades teaterföreställningen "Rasmus på luffen" av en extern aktör på Jamtlis stora scen. Som avslutning på säsongen bjöd Jamtlis Gynnare på dräktparad och Östersundshem arrangerade en företagsdag på Jamtli. I slutet av augusti bidrog Jamtli slutligen till arrangemanget Jämtlands vikingadagar som ägde rum dels i Arkivparken och dels på Jamtli.

Hösten inleddes annars som vanligt med Jamtlidagen i början av september. Detta år kom nästan 1800 personer för att titta in bakom kulisserna på museet. Jamtlinatt i november drog en rekordpublik på 2548 besökare som upplevde vandringar i ruskigheter, magiska väsen, musik, eldshower och mycket annat. Lagom till höstlovet öppnade i samarbete med Nationalmuseum konstutställningen "Öga mot Öga" som visade reproducerade historiska porträtt. I anslutning till denna utställning har nya konstpedagogiska grepp prövats som en del i strukturfondsprojektet "Nationalmuseum Norr" och det innehållsiga utvecklingsarbete som ingår i detta. Under hösten förlades även ÖFKs kulturdag då laget gav en samiskt inspirerad föreställning på Jamtlis stora scen. I samarbete med Jamtli arrangerades en rad aktiviteter och vinsten från evenemanget skänktes till välgörenhet.

Som avslutning på året lanserade sig Jamtli för fjärde året som Sveriges Julmuseum. Aktiviteter pågick från första adventshelgen och till och med trettonhelgen. Som start öppnade "Jamtlis julkalender" som utökats med fler och nya luckor sedan förra året. Här fick besökarna lära sig om olika jultraditioner. Med hjälp av en rad olika samarbetspartners presenterades under julmuseiperioden "Levande julkrubba", luciatåg, julbord, julkonsert, julvandringar, julkortsutställning, besök hos tomten, nyårsbuffé med levande musik, trettonhelgssupptåg och mycket annat. I Jamtlis Gynnares regi arrangerades en pepparkakshustävling som avslutades med en festlig "Lilla julafton" på Jamtlis

torg, där även en minimarknad i 1800-talsstil pågick. Alla barn bjöds på slädturer, skattjakt, karusellåkning och fick godis av själva julbocken.

Julmarknaden på Jamtli utgjorde som vanligt höjdpunkten på julfirandet och arrangerades tillsammans med Hushållningssällskapet. 190 utställare och en massa julmagiska aktiviteter för stor och liten fyllde dagarna. I det mysiga mattältet underhöll Ellen Sundberg, Linneah Olofsson och Running Cooper. Ung företagsamhet bjöd på en marknad i marknaden under fredagen. Ångtåget gjorde turer till Jamtli från Östersunds station men även chartrade tåg ankom från Gävle. Som vanligt lockade julmarknaden många besökare i alla åldrar och drygt 22 000 personer besökte Jamtli under tre dagar.

En komplett lista över aktiviteter och utställningar under 2017 finns i Bilaga 1.

Den kommersiella försäljningen på besöksanläggningen har under 2017 sammantaget varit något sämre än under toppåret 2016. Till en del har detta sin förklaring i den nedgång i konferensuthyrningen och andra lokaler som orsakats av det pågående bygget av Nationalmuseum Jamtli. Även det lägre besöksantalet har förstås spelat roll samt vissa fördyrade omkostnader.

Jamtli har fortsatt att erbjuda en mängd kurser, föredrag och studiebesök som presenterar våra pedagogiska metoder, särskilda tidsresemotodik samt minnesstimuleringsarbete. Försäljningen av pedagogiska kurser har hållit sig på ungefär samma nivåer som tidigare. Flera medarbetare på Jamtli har presenterat sina specialområden i föredragsform både externt och internt vid ett stort antal tillfällen under året, vilket är en del i arbetet att öka den allmänna kunskapen om regionens kulturarv. Därtill har rådgivningen inom Jamtlis kulturmiljövård fortsatt att verka i länet genom bland annat rådgivning och besök. Jamtlis uppdragsverksamhet har genomfört en mängd byggnadsantikvariska och arkeologiska uppdrag i regionen, och exempelvis utfördes under 2017 fornminnesinventering i Oviksfjällen, finansierat via externa medel, och ett avslutande seminarium hölls i Arådalen.

Jamtlis rådgivning inom kulturmiljövården är en service gentemot myndigheter, kommuner och allmänhet. Förutom telefon- och rådgivning per e-post, har kulturmiljövården gjort 21 rådgivningsbesök ute i länet och svarat på 82 remisser. Jamtlis byggnadsantikvarier och arkeologer har haft 38 uppdrag inom länet och Jamtli Bildbyrå har levererat kopior av foton ur Jamtlis samlingar till 333 kunder. Kulturarvs-IT:s verksamhet har fortgått och bidragit till både social inkludering, social rättvisa och regional utveckling, vid sidan av de goda resultat för föremålsregistrering/-digitalisering som detta arbete innebär för museet internt.

Via NCK genomfördes under vårterminen den återkommande kursen för masterstudenter i kulturminnesförvaltning vid Norges Teknisk-Naturvitenskaplige Universitet, varvid ett tiotal Jamtlimedarbetare stod för undervisning. Vidare har Jamtlis kulturmiljömedarbetare inlett ett projekt om Kyrkås medeltida historia tillsammans med NTNU och Kyrkås hembygdsförening.

Arbetet med att öka antalet samarbetsparter och omvärldens delaktighet i museets verksamhet har fortsatt. Jamtli söker varje år samarbeten kring program, utställningar och evenemang. Tillsammans med Jämtlands läns konstförening har konstsamlingen aktiverats genom återkommande "Glimtar ur konstsamlingen", små utställningar på den så kallade Runda väggen i entréhallen med ackompanjerande Konstpauser vid lunchtid. Utöver dessa mer löpande samarbeten kan nämnas det lyckade utställningssamarbetet med Storsjögymnasiets frisörelever kring utställningen "HÅRresande" samt planerna på att under märkesåret Staare 2018 skapa utställningar på samiskt tema i samverkan med Gaaltije – sydsamiskt kulturcentrum. Med sikte på kommande utställningar har Jamtli också bidragit till en av Hushållningssällskapet inlämnad projektansökan kring aktiviteter som ska lyfta den småskaliga matproduktionen/hantverket i länet. En rad föreningar och andra organisationer har även i år bidragit med utställningar i Jamtli Kafé. Forum för levande historia har slutligen använt Jamtli som utställningsyta för miniutställningen "Stämplad".

Kring programverksamheten pågår löpande samarbeten på olika sätt med föredragshållare och andra aktörer. En rad föreningar har under året samverkat med Jamtli för att skapa evenemang kring karoliner, militärhistoria,

fordonshistoria och vikingar. Vår- och Julmarknaderna är i sig stora samverkansprojekt där Hushållningssällskapet och en mängd slöjdare och mathantverkare är största samarbetsparter. Till marknaderna har dock även en rad andra parter bidragit, till exempel de två Interreg-projekten "Trä och traditionsantverk" och "Fjällkunskap", föreningar, studieförbund, Inlandsbanan och aktörer som verkar för ett hållbart samhälle. Kring Sveriges Julmuseum pågår många samarbeten och program har skapats tillsammans med Jamtlis Gynnare, Estrad Norr, Svenska skidskytteförbundet, Svenska kyrkan, marknadsknallar och olika musiker och musikskolor. Slutligen kan nämnas de externt arrangerade evenemang som använder Jamtli som spelplats. Till dessa hör som ovan nämnts teatrar, konserter och företagsdagar.

En rad skolor har fortgående samverkan med Jamtli kring program och praktik som ger eleverna möjlighet att ta del av arbetslivet utanför skolan. Pedagogerna samverkar också som ovan nämnts med äldreomsorgen, Lärcentrum, Integrationservice och studieförbundet Vuxenskolan kring minnesstimulering, integrerande upplevelser och SFI-verksamhet.

Jamtlis förankring i samhället har vidare ökat genom volontärverksamheten, bland annat har kontakten med Östersunds kommuns Navigatorcentrum samt Integrationservice ökat. Volontärer från dessa verksamheter har bjudits in att delta i aktiviteter på Jamtli.

5. Interkulturell dialog och social rättvisa

Delaktighet, social och kulturell integrering är viktiga mål för Jamtli. På olika sätt bedrivs en aktiv och bred verksamhet inom dessa områden. Som ovan beskrivits sätter Jamtli särskilt fokus på grupper som barn och ungdom, unga vuxna, invandrare och den åldrande befolkningen.

Jamtlis ambitioner att särskilt rikta sig till barn och unga syns inte minst i entrépolicyn som erbjuder fri entré för alla upp till och med 18 års ålder. Som framgått ovan är barnperspektivet en ständig ledstjärna för Jamtli. I utställningar, program och övrig verksamhet har vi alltid särskilt barns och barns och vuxnas upplevelser tillsammans i åtanke. När det gäller skolbesöken eftersträvar Jamtli att nå ut till alla åldrar och över hela länet. Den införda uppsökande skolverksamheten har här en viktig funktion att fylla. Alla kortare skolprogram är kostnadsfria och Jamtli har även under 2017 upprätthållit den höga nivån för skolmottagande. Målet att möta 350-400 klasser uppnåddes med råge med de 487 skol- och förskolegrupper som Jamtlis pedagoger träffat under året. Värdegrundsfrågor kring social rättvisa, miljö, fred och mångkultur, som kan vara särskilt viktiga att diskutera i barn- och ungdomsgrupper, väljs återkommande som teman för utställningar och skolprogram. 2017 erbjöds program kring identitet, invandring/integration, minoriteter, krig och konflikter, hållbar utveckling och konst. För de yngsta, tillsammans med föräldrar eller mor-/farföräldrar, har Öppna förskolan fortsatt vara en fin och välbesökt mötesplats som kostnadsfritt bjuder in till gemenskap och möten kring kulturavet. När det gäller ungdom och unga vuxna arbetar Jamtli aktivt med att ta emot dem som praktikanter i olika former. Under Historielandssäsongen erbjuds årligen uppemot 200 ungdomar feriearbete genom kommunerna.

Mottagandet av invandrare och de samarbeten som Jamtli har inom dessa områden har redan beskrivits ovan. Publikt rör det sig främst om SFI-grupper som övar språk och bekantar sig med kulturarvet samtidigt som de lär sig hitta till museet. Dessutom har Jamtli infört nya program för de nyanlända barn som går i förberedande skolverksamhet. I Öppna förskolan har fortsatta insatser gjorts för att få även invandrarfamiljer att hitta verksamheten.

Jamtli har deltagit i Erasmus plus-projektet "REHAC" som drivs av EURACADEMY i Grekland. I projektet har intervjuer genomförts med elever i svenska för invandrare (SFI) och Folkuniversitetets kurser, den så kallade Korta vägen. En metod har utvecklats för hur museer och andra organisationer kan arbeta med integration genom kulturarv.

Jamtli har under 2017 färdigställt nio bostadshus i vad som kallas Jamtlis stugby. Dessa hyrs ut till Östersunds kommun som i sin tur hyr ut dem till hyresgäster med särskilda behov. Två tredjedelar av dessa är nyanlända. Östersundshem har placerat åtta Attefallshus på Jamtli. I dessa har bland annat ensamkommande ungdomar flyttat in. Jamtli tar kontinuerligt kontakt med hyresgästerna och bjuder in dem till volontärverksamhet. Sammanlagt finns alltså sjutton bostäder i Jamtlis stugby.

Beträffande gruppen äldre arbetar Jamtli aktivt för att vara en arena för gemenskap, aktivering och möten över generationsgränser. I dessa strävanden ingår att erbjuda kostnadsfria föredrag med specialerbjudanden i Jamtli Kafé (så kallade After Work). Dessa tillfällen lockar nu till möten även ute i länet genom webb-TV-sändning (se ovan). Att även under ett antal tisdagar under Historielandssäsongen kunna erbjuda fri entré för alla pensionärer är ett led i dessa strävanden. Tillsammans med Östersunds kommun och PRO arrangeras då också särskilda aktiviteter för äldre. Ytterligare ett exempel på hur Jamtli riktar sig mot den äldre målgruppen är när Jamtlis kulturhistoriska miljöer och föremålsrekvisita används som minneslådor inom demensvården. Här har Jamtli under året genomfört uppsökande minnesstimuleringsprogram i samarbete med studieförbundet Vuxenskolan och även gett inspirationskurser för anhöriga och utbildningar inom demensvården inom ramen för projektet "AHA", Active Ageing and Heritage in Adult Learning, som avslutades under året.

Jamtli har även på andra plan fortsatt arbetet med socialt inkluderande verksamheter. Lärlings- och praktikplatser via olika utbildningar och arbetsförmedlingen erbjuds. Kulturarvs-IT:s verksamhet fortgår och bidrar till både social inkludering och bättre digital tillgång till Jamtlis samlingar. Jordbrukssektionen samverkar med K2, en verksamhet för personer som

rehabiliteras efter psykisk sjukdom. Ett gott samarbete finns också etablerat med Östersunds kommuns Mica-grupp, där människor med funktionsvariationer utför arbetsuppgifter på Jamtli.

Jamtli strävar efter att mångfalden i vårt samhälle ska synas även i utställningar och program. Som exempel bland årets insatser kan nämnas utställningen "Rajden går" som lyft fram den samiska kulturen, det kvinnliga perspektivet i utställningen om konstnärerna i "Laura, Greta, Kerstin, Agneta – konst genom fyra generationer" och i utställningen "Catherine Froy – en introduktion till en engelsk konstnär". I både utställningen "HÅRresande!" och i "Öga mot Öga" gavs tillfällen till diskussion kring modets växlingar och identitet. I Jamtli Kafé ges ofta tillfälle till att visa upp mångfalden och här har ställts ut allt från "At the table with the Slavs" som visade slavisk matkultur till "Mångfalder" enligt FRIKO, Fria konstutövare i Jämtland. Under november visades också Forum för Levande historias miniutställning "Stämplad" som inbjöd till reflektion över hur "vi" och "dom" skapas.

Delaktighet är ett ledord för Jamtli och för att öka delaktigheten har Jamtli strävat efter för att på olika sätt aktivera allmänheten i utställningar och program på Jamtli. Via Jamtlis volontärchef utförs ett mer formaliserat samarbete, men även en rad andra samarbetsparter såsom föreningar, organisationer, företag, privatpersoner och skolor deltar årligen i Jamtlis verksamhet såsom ovan beskrivits under mål 4. I Jamtli Kafé ges också kulturskapare, lokalhistoriker, skolbarn, flyktingar och andra en utställningsyta för mindre utställningar.

Nyckeltal 2017

	2017	2016	Kommentar
Öppethållande på Jamtli			
Öppettider	11-17	11-17	
Antal öppettidagar	326	330	
Antal öppettimmar/vecka i genomsnitt	35	38	
Antal dagar med kvällsöppet (efter kl 18)	4	3	
Besök (totalt)	189 016	199 478	
Antal betalande besök	47 169	42 900	
Antal avgiftsfria besök	141 847	156 578	
Antal sålda årskort	604	560	
Antal deltagare i mångfaldsarbetet På flykt, från åk 9	1080	1107	
Antal besök barn/ungdom	50 020	47 409	
Antal besök skolor/förskolor	9 640	9125	
Antal bussade elever länet (enligt avtal)	43 + 2	25	Utöver detta har Jamtli med hjälp av de anslagna "busspengarna" besökt 43 klasser i 22 skolor. Totalt har pedagogerna under 2018 träffat 1063 elever och lärare. Därutöver har Strömsunds kommun skickat två klasser till Jamtli och då fått bidrag till resan från dessa medel.
Antal besök hemsida	272 100	401 597	
Publika aktiviteter			
	2017	2016	
Visningar totalt	964	1242	Utförda på Jamtli
därav skolor/förskolor	444	466	Plus 43 besök i länet, se ovan.
Stadsvandringar/exkursioner	0	1	

därav skolor/förskolor	0	0	
Kurser, studiecirklar ledda av museets personal	8	12	
därav skolor/förskolor	1	6	
Övrig programverksamhet på Jamtli	961	784	
därav skolor/förskolor	109	107	
Övrig programverksamhet utanför Jamtli	100	76	
därav skolor/förskolor	43	36	
Utställningar	2017	2016	
Antal tillfälliga utställningar	5	5	Plus 12 mindre i t ex Jamtli Kafé
Antal egenproducerade utställningar	4	4,5	
Antal samproducerade utställningar	2	0,5	
Antal nya fasta utställningar	0	0	
Antal inlånade utställningar	1	0,5	
därav nyproducerade	0	0	
Antal utställningar med MU-avtal	0	0	
Antal utställda konstnärer	36	56	
därav kvinnor/män	30/6	41/15	
därav svenska/utländska	33/3	56/0	
Samverkansprojekt	2017	2016	
Omslutning regionala projekt (kr)	3675000	4482950	
Omslutning internationella projekt (kr)	5437000	3017748	
Antal lokala samverkansprojekt	59	67	Se bilaga 2, Verksamhet och uppdrag i länet.
Informationsinsatser			

Antal utställningskataloger/böcker	2	1	Jämten 2017; AHA-projektet
Antal studie- /undervisningsmaterial		1	
Antal andra publikationer/trycksaker	50	43	Säsongsprogram, kartor, säljblad, affischer
Antal mässor där Jamtli deltagit		2	
Samlingar (tillväxt under året)	2017	2016	
Antal skänkta föremål	11	13	
Antal inköpta föremål	0	0	
inkomna föremål dokumenterade i digital form	0	0	Migrering av databasen Sofie har prioriterats, varför digitalisering har fått stå tillbaka.
Antal mottagna rekvisitaföremål	34	507	
därav dokumenterade i digital form	34	507	
Antal fotografier/negativ	0	0	
därav dokumenterade i digital form	0	73 178	Det stora antalet beror av att migreringen av Sofie 518 har prioriterats och en satsning gjorts på att registrera fotosamlingen.
Antal volymer till bibliotek	464	291	
därav dokumenterade i digital form	464	606	Inkl. retroaktiv katalogisering och digital dokumentation.
Arkivalier hyllmeter	11	5	
därav dokumenterade i digital form	0	5	
Personal	2017	2016	
Antal årsverken	99	98	

med minst 3 års högskolestudier	45	44	
Antal lönebidragsanställda	41	39	
Andel kvinnor/män	54/46	52/48	
Antal visstids- och timanställda	134	178	
Antal uppdrags- och intäktsfinansierade årsverken	19	18	
Antal årsverken i barn- och ungdomsverksamheten	16	15	
Ekonomi (tkr)	2017	2016	
Omsättning totalt	77 676	81 742	
därav statligt stöd	17 910	18 017	
därav regionalt stöd (kommun och region)	28 570	27 535	
därav EU-medel	3 440	5 502	
därav inträdesavgifter	5 331	4 747	
därav övriga intäkter	22 825	25 491	
Andel egenfinansiering %	36%	38%	
Huvudmännens driftsanslag i relation till totala intäkterna	37%	34%	

MÅL OCH RESULTAT		
Övergripande mål finns beskrivna i Uppdragsavtal Stiftelsen Jamtli 2015-2017 och gäller som övergripande dokument. Följande målområden finns angivna:		
Verksamhetsmål 2017	Uppnått mål	Kommentar
Upplevelse och besöksmål		
Jamtli Historieland ska vara ett attraktivt och återkommande besöksmål och upplevelseanläggning för länsinvånare och	Ja	Besökssiffrorna sjönk något, men låg ändå kvar nära 200 000 besökare (189 016)

<p>turister samt utgöra en resurs för utvecklingen av kulturturismen i länet. Stiftelsen Jamtli ska främja kulturutbyte, regionalt, nationellt och internationellt.</p>		<p>och är därmed på en stabil nivå.</p>
<p>Stiftelsen ska aktivt arbeta för att höja graden av egenfinansiering.</p>	<p>Ja</p>	<p>Affärsutvecklingen har förstärkts med aktivt arbete, bl.a. inom ramen för strukturfondsprojektet "Nationalmuseum Norr. Adderat värde genom konstupplevelser i världsklass". Den kommersiella försäljningen på besöksområdet har minskat under året, huvudsakligen till följd av de olika byggarbetena som pågått. Förberedelser är dock i full gång inför ökad försäljning under 2018, då Nationalmuseum Jamtli slår upp sina portar.</p>
<p>Främja ett levande kulturarv</p>		
<p>Stiftelsen ska, i ett livslångt lärandeperspektiv, genom förvärv och bevarande, forskning och dokumentation, förmedling och pedagogik utveckla kulturarvet och bruket av detta på ett miljö- och klimatmässigt neutralt sätt i hela länet.</p>	<p>Ja</p>	<p>Jamtli är en regional resurs som stöttar hembygdsföreningar, kulturföreningar, industrihistoriska nätverk, kulturarvsplatser och skolor bl.a. i kulturarvsärenden. Stiftelsen Jamtlis samlingar är väl omhändertagna och kunskap kring dessa byggs kontinuerligt och successivt upp. Jamtlis förvärv till föremåls- och</p>

	<p>rekvisitasamlingarna sker primärt passivt och bygger på allmänhetens delaktighet. Genom föremålsförvärv dokumenteras länets kulturhistoria liksom moderna och samtida uttryck. Rekvisitan skall brukas och samlingen av den tjänar genast kulturarvspedagogiska syften, inte minst under den årliga Historielandssäsongen. Under året har migrering av samlingsdatabasen till Sofie 8 slutförts, vilket kommer att innebära ökad digital tillgång till samlingarna. Samverkan med Landsarkivet genom gemensam expedition till respektive institutions samlingar i Landsarkivets lokaler har fortsatt positiv inverkan på servicen till medborgarna. Jamtlis medarbetare har hållit föredrag och föreläsningar runt om i länet i olika kulturhistoriska ämnen liksom att Jamtli aktivt verkar för forskning och kunskapsuppbyggnad inom museets verksamhets- och ansvarsområden. Jamtli har</p>
--	---

		<p>fortsatt att erbjuda en mängd kurser och studiebesök som presenterar även museets pedagogiska metoder, särskilda tidsresemetodik samt minnesstimulering. Jamtli fortsätter att utveckla nya program, utställningar och pedagogiska metoder och anläggningar för det livslånga lärandet. Jamtli har nått 487 grupper i förskola och skola med skolprogram av hög kvalitet.</p>
<p>Stiftelsen ska inom kulturmiljövården ha det regionala ansvaret för kunskapsuppbyggnad och bl.a. arbeta med vård och förmedling. Stiftelsen ska bidra till att den estetiska dimensionen och de långa tidsperspektiven finns med i samhällsplaneringen, för hållbar regional utveckling.</p>	<p>Ja</p>	<p>Jamtlis kulturmiljöarbete bedrivs anslagsfinansierat och i uppdragsform. Det anslagsfinansierade kulturmiljöarbetet är en service gentemot myndigheter, kommuner och allmänhet, och genom det uppdragsfinansierade kulturmiljöarbetet kan såväl enskilda som det offentliga få del av Jamtlis antikvariska kompetens och medverkan inom exempelvis arkeologi och byggnadsvård. I den dagliga verksamheten används och sprids miljövänliga och historiska arbetsmetoder praktiskt i arbetet med Jamtlis kulturhistoriska byggnader. Därtill undervisar Jamtli i bebyggelsehistoria och byggnadsvård för Mittuniversitetets byggingenjörsutbildning.</p>

		<p>Interreg-projektet "Trä- och traditionshantverk – gränslös byggnadsvård" har fortlupit under året med kurser, nätverksträffar och praktiskt arbete. För att öka kunskapen om regionens kulturarv har Jamtlis medarbetare hållit föredrag och föreläsningar runt om i länet i olika kulturhistoriska ämnen liksom att Jamtli aktivt verkar för forskning och kunskapsuppbyggnad i samarbete med flera nordiska universitet. Under fältsäsongen genomfördes en fornminnesinventering i Oviksfjällen. Genom Kommunantikvarien i Härjedalen bedriver Jamtli ytterligare såväl anslags- som uppdragsfinansierat arbete inom kulturarv och kulturmiljö.</p>
<p>Utveckla det regionala kulturlivet</p>		
<p>Stiftelsen ska i bred samverkan bedriva och utveckla den kulturarvspedagogiska verksamheten vid egna och utvalda kulturarvsanläggningar och vara ett stöd i utvecklingen av kulturarvet, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.</p>	<p>Ja</p>	<p>Jamtli har fortsatt med uppsökande skolverksamhet i hela länet (43 grupper i 22 skolor). Föreläsningsserien After Work webb-tv-sänds till 11 platser i länet. Jamtli bidrar till viktiga diskussioner kring värdegrund och demokrati genom att erbjuda många skolprogram kring detta. Jamtli arbetar därtill aktivt för social inkludering enligt beskrivningen under mål 4.</p>

		<p>Jamtli's kulturmiljövård har varit engagerad i 60 samverkansprojekt och uppdrag över hela länet. Stiftelsen Jamtli är därtill aktiv part i nationella organisationer som Riksförbundet Sveriges Museers museipedagogiska strategigrupp och friluftsmuseernas pedagogiska arbetsgrupp. På europeisk nivå är Jamtli företrätt i AEOM (Association of European Open-Air Museums) och LLOAM (Lifelong learning in Open-Air Museums).</p>
<p>I Stiftelsens uppdrag ingår att stödja Heimbygda och Jämtlands läns konstförening och i nära samverkan upprätthålla ett samarbete med hembygdsrörelsen och länets konstliv.</p>	<p>Ja</p>	<p>Stiftelsen Jamtli är adjungerad i respektive förenings styrelse och följer därmed föreningarnas verksamhet nära och kan bistå med stöd. I samverkan med Jämtlands läns konstförening har utställningar och program arrangerats samt samarbetats kring konstsamlingen. Tillsammans med Heimbygda, och även självständigt, håller Jamtli en nära kontakt till länets hembygdsrörelse, särskilt i frågor rörande kulturmiljö och samlingar.</p>

Effektmål 2017. Utifrån ovanstående övergripande mål har stiftelsen att verka för att nedanstående effektmål uppnås för 2017		
Antal besökare på Jamtli ligger i intervallet 180-210 000.	Ja	Besökssiffrorna för år 2017 slutade på 189 016.
Stiftelsen ska sträva efter att uppnå 2/3 egenfinansiering.	Ja	Stiftelsen strävar mot målet, som inte är helt uppfyllt, och de kommersiella delarna av besöksmålets verksamhet har tyvärr inte ökat sina intäkter under 2017.
Jamtli strävar efter att vara ledande inom utveckling av kulturarvspedagogisk verksamhet. Barn och ungdomar är en prioriterad grupp.	Ja	I utställningar, program och övrig verksamhet har Jamtli alltid särskilt barns och barns och vuxnas upplevelser tillsammans i åtanke. Metod- och innehållsutveckling är ett ständigt pågående arbete. När det gäller skolbesöken eftersträvar Jamtli att nå ut till alla åldrar och över hela länet. Den införda uppsökande skolverksamheten har här en viktig funktion att fylla. De kortare skolprogrammen är gratis och Jamtli har upprätthållit den höga nivån för skolmottagande. För de yngsta, tillsammans med föräldrar eller mor/farföräldrar, har Öppna förskolan fortsatt att vara en fin och välbesökt mötesplats som

		<p>kostnadsfritt bjuder in till gemenskap och möten kring kulturavet. Under året har även en filial till öppna förskolan slagit upp sina portar i Strömsund. Kvitto på kvaliteten av Jamtlis pedagogiska arbete och betydelse har Jamtlis roll som samordnare av den svenska friluftsmuseiorganisationens arbete med pedagogisk utveckling och som ordförande i den europeiska arbetsgruppen för lärande i friluftsmuseer samt genom nära samarbete med NCK och deltagande i Riksförbundet Sveriges Museers museipedagogiska strategigrupp.</p>
<p>Stiftelsen bidrar till hållbar regional utveckling genom att aktivt verka för demokratisk, social, ekonomisk och ekologiskt hållbar utveckling.</p>	<p>Ja</p>	<p>Jamtli har höga miljömål för sin verksamhet och hållbarhetsperspektivet återkommer i verksamhetens alla led. Den verksamhet som bedrivs är socialt inkluderande och t.ex. när det gäller ungdom, unga vuxna, invandrare och personer som står långt från arbetsmarknaden arbetar Jamtli aktivt med att ta emot dem som praktikanter, för arbetsträning och genom nystartsjobb exempelvis.</p>

		<p>Värdegrundsfrågor kring social rättvisa, miljö, fred och mångkultur, som kan vara särskilt viktiga att diskutera i barn- och ungdomsgrupper, väljs ofta som teman för utställningar och skolprogram.</p>
<p>Utveckla samverkan och öka den sociala gemenskapen för främjande av kulturell mångfald, demokratiskt medborgarskap och geografisk spridning av kulturutbud.</p>	<p>Ja</p>	<p>Delaktighet, social och kulturell integration är viktiga mål för Jamtli och Jamtli arbetar aktivt på olika sätt. Jamtli strävar efter att mångfalden i vårt samhälle ska synas även i utställningar och program. Under år 2017 etablerades dessutom Jamtlis stugby, som är en plats för integration.</p> <p>Metodutveckling pågår vad gäller social inkludering och tillgänglighet. Jamtli försöker nå ett brett spektrum av besökare och vänder sig särskilt till barn och unga samt barn, unga och vuxna tillsammans, men arbetar också i stor utsträckning för social inkludering. Program och samverkan finns kring dementa, rehabilitering, nyanlända, funktionsvarierade, människor som står utanför arbetsmarknaden, för att</p>

		nämna några insatser under 2017. Här är Jamtli både ett besöksmål och en plats för praktik och arbetsträning. Genom bl.a. Jamtlis dotterbolag får detta verkan också på andra håll i länet.
Stiftelsen bidrar genom sin verksamhet till att öka intresset för konst, foto och samtida uttryck samt för historia, natur, kulturarv och hembygdsvård	Ja	Genom utställningar, arrangemang och evenemang, program, föreläsningar och föredrag behandlas förfluten tid likaväl som samtidens konst och kulturarv i bred bemärkelse. År 2017 lyfte Jamtli särskilt fram kvinnor i konsten där besökarna även fått möta en "artist in residence". Nyskapande konstpedagogik har prövats under året, inte minst under hösten med den nyanställda konstpedagog som arbetar inom strukturfondsprojektet Nationalmuseum Norr. Identitet, mode, hållbarhet, minoriteter, flyktingar och mångkultur har varit återkommande teman för olika program och utställningar under året. Som vanligt är Jamtli en mötesplats, där man får ta del av historia och årets traditioner. Genom Jamtlis kulturmiljövårdsarbete förmedlas kunskap om

		historiska och miljövänliga arbetsmetoder inom byggnadsvård i form av kurser, föredrag och projekt för såväl privatpersoner som hembygdsföreningar och universitet.
--	--	---

UTVECKLING AV KVALITET OCH HORISONTELLA UTVECKLINGSOMRÅDEN	
Följande kvalitetsdimensioner ska redovisas	
	Kommentar:
<p>Tillgång/tillgänglighet</p> <p>Stiftelsens verksamhet ska med utgångspunkt från ett demokratiskt medborgarskap vara tillgänglig för alla och öppen för insyn. Tillgänglighet ska beaktas såväl geografiskt, socio-ekonomiskt som för personer med funktionshinder. Alla ska känna att de kan ta del av det utbud som stiftelsen erbjuder samt har tillgång till stiftelsens anläggningar. Stiftelsen ska även beakta utländska besökare och information ska finnas tillgänglig på flera språk.</p>	<p>Samarbetet med Brukarrådet har varit gott och anpassningar till besökare med funktionshinder har genomförts genom den filmning som gjorts inne i friluftsmuseets gårdar i syfte att skapa digital tillgänglighet via smartphones till mindre lätt tillgängliga miljöer. Nya tillgänglighetsanpassade dräkter har också sytts till den historiska fotoateljén. Information om Jamtlis fasta utställningar har funnits på svenska, engelska och tyska, om de tillfälliga utställningarna på svenska och sommartid även på engelska. Öppna förskolan presenteras dessutom i översättningar till flera invandrarspråk. För att bättre nå ut, och för att – viktigast av allt – uppfylla de tillgänglighetskrav som ställs, upphandlades under året en ny webbplats för Jamtli, som lanseras under januari 2018.</p>
<p>Inflytande och deltagande</p> <p>Besökare, föreningsliv och länets kommuner ska ha inflytande över och vara</p>	<p>Jämtlands läns konstförening och Heimbygda tillhör Jamtlis stiftare och samarbetet med dem är förstås tätt. Samverkan har skett med länets</p>

<p>delaktiga i stiftelsens verksamhet och utveckling.</p>	<p>kommuner, främst i kulturmiljöfrågor, men också under året med Strömsunds kommun kring etableringen av en öppen förskola enligt Jamtlis modell. Jamtli har överlag ökat sina ansträngningar att hitta kreativa samarbeten, vilket redovisats i texten ovan. Som några exempel kan nämnas de 126 personer från Jamtlis Gynnare som på volontärbasis medverkat i och till Jamtlis verksamhet. De har bakat, stekt kolbullar, agerat statister och producerat textil rekvisita. Webb-tv-sändning av föredrag till olika platser i länet är ständigt ökande dessutom pågår en mängd samarbeten föreningar, organisationer, skolelever med flera enligt mål 4 ovan.</p>
<p>Bemötande Det personliga och goda bemötandet ska vara signum och genomsyra alla led av organisationen.</p>	<p>Sommarens gästenkät visade åter mycket höga betyg på Jamtlis bemötande. Frågan diskuteras kontinuerligt och tas särskilt upp inför sommaren, då den också ingår i utbildningen av alla extrapersonal och alla feriepraktiserande ungdomar. För Jamtlis volontärer har anordnats en särskild fortbildning kallad "Bonusdagar", bemötande är en återkommande del av fortbildningen. Genom utbildningen kan Jamtli locka fler volontärer att delta som statister och värdar under evenemang och på så vis ytterligare förbättra bemötandet av besökarna. Sommarens besöksenkät visade höga betyg på Jamtlis bemötande.</p>

<p>Kompetens</p> <p>Stiftelsen ska förfoga över god och mångsidig kompetens och nödvändiga kunskaper och färdigheter för att producera, förvalta och förmedla kulturarvet.</p>	<p>Jamtli har en god personalförsörjning och verkar för intern kompetensutveckling, bl.a. genom ett personalutbyte med Welsh Museums med fokus på lärandesituationer. Under året har Jamtli utökat sitt kompetensfält genom anställningen av en ny konstpedagog. Genom utställningar, program och projekt genereras och sprids kunskap om kulturarvet både internt och externt, liksom att samlingarnas förvaltning borgar för långsiktigt bevarande.</p>
<p>Samverkan</p> <p>Stiftelsen ska verka för att stärka och utveckla formerna mellan lokal, regional och nationell nivå.</p>	<p>Jämtlands läns konstförening och Heimbygda är några av Jamtlis stiftare och samarbetet med dem är förstås tätt. Jamtli har överlag ökat sina ansträngningar att hitta kreativa samarbeten, vilket redovisats i mål 4 ovan. Som några exempel kan nämnas de många föreningar, utställare, kulturskapare och elever som bidragit till Jamtlis marknader, nationaldagsfirandet och programdagar, de handikapp- och pensionärsföreningar som bidrog till sommarens Tisdagsdax, de elever, slöjdare, konstnärer och föreningar som bidragit till utställningar, samarbeten med studieförbund, svenska kyrkan, Gaaltije, Hushållningssällskapet, samarbetet med Regionalt kulturforum o s v.</p> <p>Årliga besöksenkäter fångar in idéer och förbättringsförslag från våra besökare. Stiftelsen Jamtli har såväl formell som informell samverkan inom kulturarvsområdet på samtliga nämnda nivåer och utvecklar nya samarbeten</p>

	<p>samtidigt som Jamtli värnar om redan existerande. Strategiskt nationellt ingår Jamtli i arbetsgrupper inom Riksförbundet Sveriges Museer (RSM), till exempel. Samverkan sker inte enbart inom kulturarvs-/museiområdet, utan som exempel kan nämnas de nya relationer Jamtli har byggt med företagare i länet genom engagemang för Nationalmuseum Norr genom en rad samarbetsavtal. Genom dotterbolaget NCK sprids många goda exempel på kulturarvspedagogik både nationellt och internationellt.</p>
<p>Följande utvecklingsområden ska redovisas</p>	
<p>Socialt inkluderande och ett sunt liv Diskriminering och utanförskap undergräver människors möjligheter till inflytande och delaktighet i samhällsutvecklingen. För att uppnå delaktighet i samhället är det nödvändigt att skapa ett integrerat samhälle som präglas av jämlikhet, respekt och samförstånd mellan människor. Stiftelsen ska i sin verksamhet verka för integration och mångfald och bidra till att öka förståelsen för olika kulturer</p>	<p>Skolprogrammet "På flykt" genomfördes för fjortonde året med deltagande av nästan alla länets niondeklasser. 53 SFI-grupper har haft aktiviteter på Jamtli. I samarbete med projektet Ladies Villa har invandrarkvinnor med barn inbjudits till information om Öppna förskolans verksamhet på Jamtli. Utställningar diskuterade viktiga värdegrundsfrågor, enligt ovan.</p> <p>Jamtli erbjuder årligen praktikplatser efter förfrågan från både offentliga och enskilda aktörer. För medarbetarna har Jamtli en fastställd jämställdhetsplan. Lönekartläggning utifrån könsperspektiv genomförs årligen och jämställdhetsfrågan tas upp vid medarbetarsamtal.</p>

	<p>Jamtli har ökat sin närvaro på sociala medier för större spridning av information och en ökad kontakt med omvärlden. Insatsen har utvärderats och visat sig fungera väl.</p>
<p>Ett hållbart län</p> <p>Stiftelsen ska aktivt i samverkan med andra arbeta för ett hållbart län utifrån fem aspekter: demokratiskt, ekonomiskt, historiskt, socialt och ekologiskt. Uthållighet i miljöarbetet är en förutsättning för att säkra sunda och goda miljöer för medborgare och besökare. Vid upphandling av varor, produkter och verksamhet ska alltid miljöaspekten beaktas för att säkra den yttre miljön likväl som den inre miljön. Kommunens och landstingets miljöpolicyer ska vara ledstjärna i miljöarbetet.</p>	<p>Jamtli arbetar brett och utifrån olika insatser för att minska energiförbrukningen, och för att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling. För att följa utvecklingen är Jamtli medlem i det klimatråd som inrättats av Länsstyrelsen för åren 2015-2020 och medlem av Upphandlingskontoret. I alla upphandlingar ingår miljömässiga och ekologiska perspektiv. De upphandlingar som görs är därmed i linje med kommunens miljöpolicy. Jamtli Kafé strävar efter att i möjligaste mån använda ekologiska och närproducerade produkter. Jamtli butik säljer lokalproducerat hantverk. Jamtlis miljöarbete finns mer utförligt beskrivet under Mål 2 i det ovanstående.</p>
<p>Barn och unga</p> <p>Kulturen ska vara en naturlig del i barns och ungdomars vardag, bidra till livskvalitet och vara hälsofrämjande. Barn och ungdomar utvecklas som individer när de får ett språk att uttrycka sina känslor och tankar och deras behov av berättelser och andra konstnärliga uttryck är stort. Detta för att kunna utvecklas som individer och göra omvärlden mer begriplig. I alla oss finns driften att möta det andra människor har skapat och att själva skapa. Stiftelsen ska i sin barn- och ungdomsverksamhet</p>	<p>Barnens eget skapande har givits utrymme vid många tillfällen som ovan beskrivite. Exempelvis märks detta i raden av ateljéprogram i anslutning till konstutställningar, i animerings- och konstverkstäder för skolor, i öppna förskolebarnens pyssel, i pepparkaks- och julkortstävling till jul, i frisörelevernas konstfulla frisyrier i utställningen HÅRresande, i musikskolelavernas sång, i barns och ungdomars deltagande i rollspelet på Historieland och mycket, mycket annat.</p>

<p>alltid ha barn och ungdomars behov av skapande i centrum. Genom att ge barn och ungdomar ökade möjligheter att själva skapa ökar också deras välbefinnande vilket ger bättre förutsättningar för en god hälsa.</p>	
<p>Internationalisering Stiftelsen ska bedriva aktiv omvärldsbevakning och utveckla regionala, nationella och internationella kontakter som ett medel för att utveckla verksamheten. Stiftelsen ska verka för ett utvecklat och varierat internationellt utbyte och samarbete samt sträva efter hållbar utveckling i enlighet med den europeiska dimensionen.</p>	<p>Som ovan beskrivits arbetar Jamtli i flera internationella projekt, kompetensutvecklar medarbetare genom internationella utbyten samt tar emot praktikanter via olika nätverk, främst europeiska. Stiftelsen Jamtli och/eller dotterbolagen deltar dessutom i en rad internationella, europeiska och nordiska sammanslutningar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • International Observatory PASCAL (advisory board) • NEMO – Network of European Museum Organisations (företräder AEOM) • AEOM – Association of European Open Air Museums (president) • LLOAM – Lifelong Learning in Open Air Museums (ordförande) • EMA – European Museum Academy (ledamot) • Luigi Micheletti Foundation (jurymedlem) • Nordisk FRI (deltar) <p>Genom dotterbolaget NCK sprids många goda exempel på kulturarvspedagogik både nationellt och internationellt.</p>

BILAGA 1

Utställningar och aktiviteter 2017

Utställningar:

17 september 2016–12 februari 2017

Olof Ågren – ett konstnärskap

30 oktober 2016–26 mars 2017

Rajden går. I renens fotspår då och nu

5 mars–23 april 2017

Catherine Froy – en introduktion till en engelsk konstnär

30 april 2017–28 januari 2018

Hår-resande!

28 maj–8 oktober 2017

Laura, Greta, Kerstin, Agneta – konst genom fyra generationer

29 oktober 2017–22 april 2018

Öga mot öga

Utställningar i Jamtli Kafé och entré:

26 november 2016–8 januari 2017

Julkort

21 januari–19 februari 2017

Kaffe-paus

26 februari–26 mars 2017

Från Dronten till Gripen

2 april–20 augusti 2017

Från måleri till textil

4 april–11 juni 2017

Glimtar ur konstsamlingen

2 september–1 oktober 2017

Glimtar ur konstsamlingen

2–24 september 2017

At the Table with the Slavs

30 september–29 oktober 2017

Mångfalden enligt FRIKO

3 oktober–26 november 2017

Stämplad

3 oktober–26 november 2017

Vackrare vardag

7–19 november 2017

JLKs konstlotteri

3 december 2017–7 januari 2018

Julkort

3 december 2017–7 januari 2018

Jamtlis Julkalender

Aktiviteter:

JANUARI

1 januari - **Nyårsmottagning**

2–4 januari - **Julvisningar**

4 januari - **Konst-paus**

5–6 januari - **Bockmasktillverkning och trettondagsupptåg**

7 januari - **Karolinervinter**

8 januari - **Visning av utställningen Olof Ågren – ett konstnärskap**

11 januari - **Konst-paus**

14 januari - **Efter eget huvud – film om Olof Ågren presenterad av filmaren Kurt**

Skoog

15 januari - **Konst-yoga**

18 januari - **Konst-paus**

21–22 januari - **Förtrollat**

25 januari - **Konst-paus**

26 januari - **After work: Resa till Stockholm! Varför? Vilken väg ämnar ni ta?**

29 januari - **Konst-yoga**

FEBRUARI

1 februari - **Konst-paus**

2 februari - **After work: Blomsterfjället Ansätten**

4 februari - **Efter eget huvud – film om Olof Ågren presenterad av filmaren Kurt**

Skoog

5 februari - **Föredrag – Kungar i sitt eget rike**

8 februari - **Konst-paus**

12 februari - **Konst-yoga**

- **Sista dagen för utställningen Olof Ågren – ett konstnärskap**

- Bakstugan öppen

14 februari - **Café Slalom öppet – servering av husmanskost**

16 februari - **After work: Vintervistet vid Stortjärn**

19 februari - **Vinterfest med Jamtlis Gynnare**

21 februari - **Café Slalom öppet – servering av husmanskost**

23 februari - **Arbetshästen**

26 februari - **Invigning av utställningen Från Dronten till Gripen**

28 februari - **Café Slalom öppet – servering av husmanskost**

MARS

2 mars - **After work: Alma Braathen – jämtlandsflickan som blev luffare och journalist**

5 mars - **Utställningspremiär av Catherine Froy – en introduktion till en engelsk konstnär**

- Bakstugan öppen

6–10 mars - **Sportlovskul**

7 mars - **Café Slalom öppet – servering av husmanskost**

9 mars - **After work: Min käre fader!**

11 mars - **Lördagsateljé för unga**

12 mars - **Möte med Catherine Froy**

- Bakstugan öppen

17 mars - **Möte med Catherine Froy**

19 mars - **Möte med Catherine Froy**

- Bakstugan öppen

23 mars - **After work: Hissmofors – ett brukssamhälle**

24 mars - **Möte med Catherine Froy**

25 mars - **Lördagsateljé för unga**

- Våffeldagen – servering i Café Slalom

26 mars - **Sista dagen för utställningen Rajden går**

- Bakstugan öppen

30 mars - **After work: Ur Jamtlis konstsamling**

APRIL

2 april - **Invigning av utställningen ”Från måleri till textil”**

- Öppen workshop – Skapa broderade blommor

5 april - **Konst-paus**

6 april - **After work: Nybyggarliv i fjälltrakter**

8 april - **Trolleri-lördag**

16 april - **Dockteater – Svalorna och påsken**

17–21 april - **Påsklovskul**

23 april - **Föredrag – Rokokomålaren Anders Berglin**

- **Öppen workshop: Skapa blommor av papper**

27 april - **After work: Bröderna Adamsson – en kondomhistoria**

29 april - **Kurs i fönsterrenovering**

30 april - **Familjesöndag – Utställningen Hår-resande! öppnar**

MAJ

4 maj - **After work: En konsumbuss återuppstår**

6 maj - **Utställningspremiär – Hår-resande!**

7 maj - **Invigning av Jamtlis klockstapel**

14 maj - **Öppen workshop – Skapa blommor av ståltråd och pärlor**

20–21 maj - **Jamtli Vårmarknad**

24 maj - **Konst-paus**

28 maj - **Vernissage – Laura, Greta, Kerstin, Agneta – konst genom fyra generationer**

JUNI

6 juni - **Nationaldagsfirande**

11 juni - **Visning av utställningen Laura, Greta, Kerstin, Agneta – konst genom fyra generationer**

16–17 juni - **Jämtstämman 2017**

23 juni - **Traditionellt Midsommarfirande**

24 juni - **Jamtli Historieland öppnar**

27 juni - **Tisdagsdax**

28 juni - **Daggtorpet öppet**

JULI

1 juli - **Veteranbilsträff för Morris minor**

4 juli - **Tisdagsdax**

6 juli - **Picnicdans**

11 juli - **Tisdagsdax**

12 juli - **Daggtorpet öppet**

13 juli - **Picnicdans**

18 juli - **Tisdagsdax**

25 juli - **Tisdagsdax**

26 juli - **Daggtorpet öppet**

AUGUSTI

1 augusti - **Alla pensionärers dag med Sten & Stanley m. fl.**

9 augusti - **Daggtorpet öppet**

10–20 augusti - **Teaterföreställning – Rasmus på luffen**

13 augusti - **Fattigauktion anno 1824**

18 augusti - **Jemtlands Messingssextett uppträder**

19 augusti - **Veteranmopperally**

- **Magnus namnsdag**

20 augusti - **Historielands sista dag**

- **Historisk modevisning och alla tiders dans**

- **Daggtorpet öppet**

25–27 augusti - **Jämtlands vikingadagar**

SEPTEMBER

2 september - **Utställningspremiär – At the Table with the Slavs**

3 september - **Visning av utställningen Hår-resande!**

10 september - **Jamtlidagen**

13 september - **Konst-paus**

17 september - **Sagostund med pyssel**

- **Café Slalom och bakstugan öppna**

20 september - **Konst-paus**

21 september - **After work: Den där elden inom**

24 september - **Workshop – Måla med tråd**

- **Café Slalom och bakstugan öppna**

28 september - **After work: Jämtarna på krigarstråt i österled 1918**

30 september - **Invigning av Konstens vecka**

- **Mångfalder enligt FRIKO – utställning i Jamtli Kafé**

OKTOBER

1 oktober - **Skapande för barn**

- **Café Slalom och bakstugan öppna**

3 oktober - **Stämplad – miniatställning i Jamtlis entréhall öppnar**

4 oktober - **Konst-paus**

5 oktober - **After work: Dåtida driftiga damer**

8 oktober - **Skapande för barn**

- **Konstpub och final för Konstens vecka**

- **Café Slalom och bakstugan öppna**

12 oktober - **After work: Nu får det vara nog! Ut med turisterna!**

15 oktober - **Sagostund och pyssel**

- Café Slalom och bakstugan öppna

19 oktober - **After work: Hästhandlaren som steg på tåget...**

22 oktober - **Föredrag – Hår-konst**

- Café Slalom och bakstugan öppna

26 oktober - **After work: Samernas och turisternas Vålådalen**

29 oktober - **Invigning av utställningen Öga mot öga**

30 oktober–2 november - **Höstlovskul**

NOVEMBER

5 november - **Finland 100 år**

- Föredrag – Vackrare vardag

- Kulturskolans elever spelar

9 november - **After work: Wilhelm Peterson-Berger**

10 november - **Jamtlinatt**

16 november - **After work: Hon har talang – tyvärr!**

17 november - **Sapmi Represent med ÖFK**

18 november - **A Fabulous Afternoon – Hårmodevisning och afternoon tea**

19 november - **Porträttmåleri för hela familjen**

23 november - **After work: Nödårstider**

30 november - **After work: Folkskolan 175 år**

DECEMBER

2 december - **Vinterkonsert och prisutdelning skidskytte**

3 december - **Jamtli's julkalender**

- Julspår

- Stämningsfulla julsånger

- Julgröt och julkortsutställning

7 december - **After work: Lucköppning 2017: Julens helgon**

8–16 december - **Rösta på bästa pepparkakshuset**

13 december - **Luciafirande vid Tingshuset med Birka folkhögskolas musiklinje**

17 december - **Lilla julafton – Julaktiviteter med Jamtli's Gynnare**

23 december - **Hämta julklapparna hos Jamtli-Tomten**

28–29 december - **Julvandring bland Jamtli's gårdar**

BILAGA 2

Verksamhet och uppdrag i länet Kulturmiljövård

Jamtli Bildbyrå

Bildbyrån har levererat bilder till 333 kunder under året.

Bergs kommun

Rådgivningar och samråd

Rådgivning om restaurering av bräddtak på bryggstuga, Persåsen, Myssjö socken

Uppdrag

Fornminnesinventering i Oviksfjällen i Ovikens socken.

Antikvarisk medverkan vid installation av kylanläggning i bårhuset vid Ovikens gamla kyrka.

Inventering och kulturhistorisk värdering av gravvårdar i Gillhov, Rätan och Åsarna.

Stortjärn etapp 3, Tossåsens sameby. Rekonstruktion av en traditionell riskåta för vinterbruk i Glen.

Schaktkontroll inför ledningsdragnings i Rätansböle, Rätans socken.

Åtgärdsprogram för upprustning av loftbod i Klövsjöbyn, Klövsjö socken.

Härjedalens kommun

Rådgivningar och samråd

Samråd om restaurering av vadmalsstamp, Vemhån, Vemdalens socken

Rådgivning inför arkeologikurs på Bäckedals folkhögskola.

Uppdrag

Antikvarisk medverkan vid installation av värmepumpar i Lillhärdal, Linsell och Älvros kyrkor.

Antikvarisk medverkan vid restaurering av långhuset på Svegs kyrka.

Dokumentation av skadade fornlämningar vid Andåsflyet, Älvros socken.

Uppförande av en torvkåta i Funäsdalen, Tännäs socken.

Restaurering av bakugn i ladugård på Halla, Ängersjö socken.
Omläggning av klovtag på loft vid Gammelremsgården, Svegs socken.
Renovering av fönster och stomme på hembygdsgården Gammel-Budd, Överhogdals socken.
Omläggning av tak på stuga och justering av ladugrund på Jo-Jonsvallen, Västremmen, Älvros socken.
Reparation av kallmurad bogårdsmur vid Lillhårdals kyrka.
Dokumentation inför rivning av Högvålels kapell, Tännäs socken

Genom kommunantikvarien i Härjedalen bedriver Jamtli ytterligare såväl uppdrags- som anslagsfinansierat arbete inom kulturarv och kulturmiljö

Krokoms kommun

Rådgivningar och samråd

Rådgivning om restaurering av mangårdsbyggnad och födorådstuga, Åflo, Offerdals socken
Rådgivning om restaurering av bryggstuga, Häste, Rödö socken
Rådgivning inför tillbyggnad av Glösa stenåldersmuseum

Uppdrag

Arkeologisk undersökning av boningshus på fjällägenheten Almdalen, Laxsjö socken.

Ragunda kommun

Rådgivningar och samråd

Rådgivning inför ombyggnad av Krångede kraftverksmuseum

Strömsunds kommun

Uppdrag

Antikvarisk medverkan vid ombyggnad av staket vid Alanäs och Fjällsjö kyrkor.
Antikvarisk medverkan vid omläggning av taket på Hammerdals kyrka.

Åre kommun

Rådgivningar och samråd

Rådgivning om restaurering av villa, Stamgårde, Undersåkers socken
Rådgivning om restaurering av hembygdsgård, Undersåker, Undersåkers socken

Uppdrag

Fornminnesinventering i Oviksfjällen i Hallen, Marby, Mattmars och Mörsil socknar.

Inventering av bebyggelse i Åredalen, Åre socken.

Restaurering av Grottan vid Åre station.

Antikvarisk förundersökning för Bräckegården, Åre socken

Antikvarisk konsekvensbeskrivning rörande takarbeten i Kalls kyrka.

Antikvarisk medverkan vid restaurering av klockstapeln vid Åre kyrka.

Antikvarisk medverkan vid omläggning av spåntak på Mattmars kyrka.

Östersunds kommun

Rådgivningar och samråd

Samråd om restaurering av ekonomibyggnad, Hornsberg, Frösö socken

Samråd om restaurering av ÖSK-stugan, Östersund, Östersunds socken

Rådgivning om restaurering av mangårdsbyggnad, Fjäl, Lits socken

Rådgivning om fasadrestaurering flerfamiljsbostäder, Mällbyn, Frösö socken

Rådgivning om färgsättning av fasader och tak, Storgatan, Östersunds socken

Rådgivning om restaurering av bostadshus och ekonomibyggnader, Vamsta, Brunflo socken

Samråd om restaurering av badhus, Fjällandet, Lits socken

Samråd om restaurering och ombyggnad av ladugård, Odensala, Östersunds socken

Samråd om restaurering av fasad, Odenslund, Östersund socken

Samråd om restaurering av kontorshus, Prästgatan, Östersunds socken

Rådgivning om restaurering av fasad, Byvägen, Frösö socken.

Rådgivning inför ombyggnad av utställning på Kyrkås hembygdsgård

Uppdrag

Antikvarisk medverkan i samband med ombyggnad av Storsjöteatern, Östersunds socken.

Antikvarisk medverkan vid omläggning av tak på sakristian vid Kyrkås gamla kyrka.

Antikvarisk medverkan vid elinstallation i Kyrkås nya kyrka.

Arkeologisk förundersökning inför planerad ombyggnad av E14 och E45, Brunflo socken.

Besiktning av lämningar vid Mjälle kulle, Frösö socken.

Arkeologisk utredning inför anläggande av gång- och cykelväg vid Slandromsån, Frösö socken.

Arkeologisk utredning inför tänkt bostadsbyggande i Valla, Frösö socken.

Arkeologisk förundersökning vid Västerhus, Frösö socken.

Upprättande av antikvariska förundersökningar och konsekvensbeskrivningar inför planerade ombyggnader i kvarteren Långreven, Logen, Gästgivaren och Staben i Östersund.

Antikvarisk konsekvensbeskrivning för anläggande av gång- och cykelbro invid Östersunds station, Östersunds socken.

Restaurering av stomme och golv i Collegabostaden vid Frösö hembygdsgård, Frösö socken.

Restaurering av härbre på Mickelsgård, Frösö socken.

Utom länet

Medverkan vid arkeologisk undersökning av boplats vid Lill-Kärmsjön i Junsele socken.

Allmänt

Deltagande i projekt för inventering av Härnösands stifts orglar.

Deltagande i projekt för att tillgängliggöra länets kulturarv för personer med funktionsvariationer.

Deltagande i utarbetande av kulturmiljöprogram för Östersunds kommun.

Deltagande i projektet Kulturkraften.

Deltagande i Interreg-projektet Trä och traditionsshantverk.

BILAGA 3

Förvärv till samlingarna år 2017

Konstsamlingen

Froy, Catherine, *Spring*, akryl och krita på duk

Froy, Catherine, *Light coming into the landscape*, akryl på duk

Froy, Catherine, *Winter woods*, akryl på duk

Froy, Catherine, *Yellow and blue*, akryl på duk

Gåva 2017-03-31 av Catherine Froy, Stirling Skotland

Jamtås, Karl-Erik Jonas, *Bortomljud LVII*, Olja på duk

Testamentarisk gåva 2017-07-04 av Karl-Erik Jamtås

Arton konstverk av jämtländska konstnärer samlade av Rolf Sjödin (inlämnarens far) och hans far.

Gåva 2017-07-05 av Rolf Sjödens dödsbo genom Lena Engblom-Norberg, Matfors

Brännlund, Kerstin, *Ecce Homo II*. 1970, olja på duk

Gåva 2017 av Kerstin Brännlund genom Agneta B Lind

Heineman, Gunnel, *I dansstudion/Birgit Cullberg i arbete*. 1994, litografi

Gåva 2017 av Gunnel Heineman

Heineman, Gunnel, *Madame*. 1994, litografi

Gåva 2017 av Jämtlands läns konstförening

Skulptören Olof Ahlbergs kvarlåtenskap

Gåva 2017 av Östersunds kommun

Kulturhistoriska samlingarna. Beslutat rekvisitamottagande

Diskbänkar, 2 st. Givare: Jareman, Lennart, Umeå

Tyglåda, låda med dokument och diabilder m.m. Givare: Häggström, Karin, Östersund

Näbbskor. Givare: Johansson, Gun-Marie, Ragunda.

Brandspruta. Givare: Arnsäter, Marita, Föllinge
Vantar, bygglåda, ransoneringskort, 3 st. böcker, vevgrammofon, spånkorg,
mönster till dockkläder. Givare: Eliasson, Gunnel, Frösön
Skolböcker, 5 st. Givare: Asp, Karin, Östersund
Kavaj, väst, byxa. Givare: Stålhane, Gunilla, Frösön
Hatt, väst, krinolin. Givare: Alström, Britt, Råå
Gengaständstickor. Givare: Samell, Lars, Östersund
Stickmaskin. Givare: Linder, Lars, Sollefteå
Skrivbordslampa, isoleringsband, kakfatsunderlägg. Givare: Norling, Anders,
Frösön
Pigmentpulver. Givare: Källstrand, Inger, Frösön
Skolplansch. Givare: Modig, Karin, Vallentuna
Askfat. Givare: Bauer, Mats, Östersund

Kulturhistoriska samlingarna. Beslutat föremålmottagande

Tygprover. Givare: Asp, Karin, Östersund
Tegelmaskin. Givare: Skog, Tomas, Sveg
Dockvagn, dockskåp, rullskridskor, knallpulvergevär, damhatt. Givare: Olausson,
Peter, USA
Dockvagn, kakform. Givare: Jämthag, Nanna, Lit
Bärränna. Givare: Olofsson, Anita, Östersund
Tavla. Givare: Edström, Siv, Frösön

Jamtli's arkiv

Dokumentation

Rapporter

Arkeologisk utredning, Sandtjärnberget
Arkeologisk utredning avseende planerad vindkraftpark vid Sandtjärnberget i
Härjedalens kommun: Ängersjö 10:11 m.fl., Ängersjö socken i Jämtlands län.
Inlämnare: Björn Olofsson, Jamtli

Ritningar

2 st skisser av Anders Suneson 1999. En skiss över en kvarn, en skiss över en såg. Med illustrationer och beskrivningar. Inlämnare: Björn Olofsson, Jamtli

Arkivalier

Foton på och text till den väska som varit förlaga till locknedräcktens kjolväska. Givare: Örjan Bertilsson

Klippalbum. Givaren är dotter till Gudrun Larsson, damfrisör i Östersund. Har som komplettering lämnat in ett klippalbum med pressklipp, foton och prislistor m.m. Klippalbumen kompletterar ett tidigare förvärv av filmer inlämnade av Åsa Stenbäck med frisyrtävlingar och en film med Gudrun Larssons damfrisering. Klippalbumen ger mer information om filmernas innehåll och datering av filmer. Givare: Karin Nilsson

Kompletterande material ur Ann-Marie Nordenskiölds (1921-2015) kvarlåtenskap. Materialet kompletterar tidigare gåva 2015. Givare: Maria Nordenskiöld-Walldén
Ås

Ett brev från Hildur Ågren till brodern Olof Ågren. Brevet är daterat Stockholm 21/12 1954 och adresserat till Konstnär Olof Ågren Flivik och beskriver systemens reaktioner rörande en utställning med verk av Olof Ågren i Konstnärshuset 1954. Givare: Carla Gustaver

Noter. Av Signe Olsson Solbackavägen i Föllinge har genom hennes syskonbarn Inger Edenteg i Rödösundet erbjudits noter, både handskrivna original samt kopior med musik efter spelmännen Göran Olsson Föllinge, Olof Eriksson, Olof Olsson, Daniel Olsson, Simon Nord alla härstammande från Föllinge. Det finns också musik med texter av Äcke, Erik Olsson från Ocke i Mörsil socken. Givare: Signe Olsson

Maj Nodermanns arkivmaterial rörande hennes avhandling samt det inventeringsarbete hon var delaktig i när hon var anställd vid Jämtlands Läns Museum. Givare: Maj Nodermann

Handlingar för projekt i Jämtlands län utförda av Blomberg & Linscott Arkitekter eller Arkitekt Anna Blomberg. Givare: Anna Blomberg

Projektmappar i AJ format

Boddas bönhus; Du bbelboden i Sidsjö och Karolinerladan; Frösö kyrka Dokumentation spår av ursprunglig takkonstruktion; Håsjö gamla kyrka 2 mappar; Kroktjärnvallen uppmätning + en rullad ritning; Åre gamla kyrka Uppmätning av trävalven + en rullad ritning; Lador i Alsen, presentation av ett upprustningsarbete. Givare: Anna Blomberg

Arton volymer homeopatlitteratur som kompletterar ett tidigare arkiv, Axell. Givare: Hjördis Nilsson

Fyrtioåtta volymer , häften, med historiska artiklar författade av givaren. Givare: Bo Sundin

Jamtli's bibliotek

221 nytillkomna titlar varav 73 Jämtland/Härjedalen.

Ökning under 2017 (nyförvärv och retroaktiv katalogisering): 464